

ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

ШТА ЈЕ ТРГОВИНА ЉУДИМА?

- ТРГОВИНА ЉУДИМА ПРЕДСТАВЉА НАЈГРУБЉИ НАЧИН КРШЕЊА ЉУДСКИХ ПРАВА И ЈЕДНО ЈЕ ОД НАЈТЕЖИХ КРИВИЧНИХ ДЕЛА.
- ТРГОВИНА ЉУДИМА ЈЕДАН ЈЕ ОД НАЈСЛОЖЕНИЈИХ И НАЈТЕЖИХ ОБЛИКА НАСИЉА КОЈИМА ДЕЦА, ОДНОСНО УЧЕНИЦИ И МЛАДИ МОГУ ДА БУДУ ИЗЛОЖЕНИ.
- ОСНОВНИ МОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ЈЕ ОСТАВРИВАЊЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ДОБИТИ БЕЗ ОБЗИРА НА ОБЛИК ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ (ПРИНУДНИ БРАК, ПРИНДУНО ПРОСЈАЧЕЊЕ, ПРИНУДНИ РАД, ТРГОВИНА ОРГАНИМА, СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА И ДР).

НАЈЧЕШЋИ ОБЛИЦИ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

- **СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА** - ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА ОСНОВУ ПРИНУДЕ НА ПРОСТИТУЦИЈУ ИЛИ НЕДОБРОВОЉНО УЧЕШЋЕ У ПРОДУКЦИЈИ ПОРНОГРАФСКОГ САДРЖАЈА, БАВЉЕЊЕ СТРИПТИЗОМ И СЕКС-ТУРИЗМОМ.
- **РАДНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА** – ИСКОРИШЋАВАЊЕ У ВИДУ ОБАВЉАЊА КУЋНИХ ПОСЛОВА, ПОЉОПРИВРЕДНИХ РАДОВА, ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА, УЧЕШЋЕ У СЛАБО ПЛАЋЕНИМ, ОПАСНИМ, ТЕШКИМ ИЛИ СЕЗОНСКИМ ПОСЛОВИМА.
- **ПРИНУДНИ БРАК** – КОД ОВОГ ВИДА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ЖРТВА ПРИНУДНО СКЛАПА БРАК ИЛИ СТУПА У ВАНБРАЧНУ ЗАЈЕДНИЦУ. САДРЖИ И ДРУГЕ ЕЛЕМЕНТЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ПОРЕД СЕКСУАЛНЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ КАО ШТО ЈЕ ПРИНУДНИ РАД, ПРОСЈАЧЕЊЕ И ДР. ЗБОГ ТОГА СЕ НЕ МОЖЕ СМАТРАТИ НИТИ ОПРАВДАТИ ОБИЧАЈИМА И ТРАДИЦИЈОМ.

НАЈЧЕШЋИ ОБЛИЦИ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

- **ПРИНУДНО ПРОСЈАЧЕЊЕ** – ЈЕДАН ОД ЧЕСТИХ ОБЛИКА ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ, МОЖЕ ДА ОБУХВАТА И ПРОДАЈУ ПРЕДМЕТА МАЊЕ ВРЕДНОСТИ ИЛИ ПЕВАЊЕ, ПРАЊЕ АУТОМОБИЛА И ДР.
- **ПРИНУДА НА ВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА** – ЖРТВА ЈЕ ПРИМОРАНА ДА ВРШИ РАЗЛИЧИТА КРИВИЧНА ДЕЛА, ОД КОЈИХ СУ НАЈЧЕШЋА КРАЂЕ И РАЗБОЈНИШТВА.
- **ТРГОВИНА ОРГАНИМА** – ОБЛИК ТРГОВИНЕ ЉУДИМА КАДА СЕ ЖРТВАМА ОПЕРАЦИЈОМ ПРИНУДНО УЗИМАЈУ ОРГАНИ У ЦИЉУ ПРОДАЈЕ.
- **НЕЛЕГАЛНО УСВОЈЕЊЕ** – ПРЕДСТАВЉА КРИВИЧНО ДЕЛО ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ВОЂЕНО НЕКОМЕРЦИЈАЛНИМ РАЗЛОЗИМА, А У НЕКИМ СЛУЧАЈЕВИМА НЕЛЕГАЛНО УСВОЈЕЊЕ МОЖЕ ДОВЕСТИ И ДО ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ ДЕТЕТА (КАДА ЈЕ ПРИМАРНИ МОТИВ УСВОЈЕЊА ДЕТЕТА СТИЦАЊЕ ИМОВИНСКЕ КОРИСТИ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈА У ВИДУ ПРОСЈАЧЕЊА, СЕКСУАЛНЕ ИЛИ РАДНЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ И ДР).

КО СУ ТРГОВЦИ ЉУДИМА?

ТРГОВЦИ ЉУДИМА СУ ОСОБЕ КОЈЕ МОГУ ДА ИМАЈУ РАЗЛИЧИТЕ УЛОГЕ У ЛАНЦУ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА, НПР. ТО МОГУ БИТИ МУШКАРЦИ ИЛИ ЖЕНЕ КОЈИ ВРБУЈУ ЖРТВЕ, ОРГАНИЗУЈУ ПРЕВОЗ ИЛИ НЕПОСРЕДНО ВРШЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈУ.

НЕРЕТКО СУ ТО ОСОБЕ БЛИСКЕ ЖРТВИ, ОСОБЕ У КОЈЕ ЖРТВА ИМА ПОВЕРЕЊА, КОЈЕ МОГУ СА ЊОМ БИТИ У КРВНОМ СРОДСТВУ. ТАКОЂЕ, ТО МОГУ БИТИ И НЕПОЗНАТЕ ОСОБЕ КОЈУ ЖРТВА УПОЗНАЈЕ ДОК НПР. ТРАЖИ ЗАПОСЛЕЊЕ, ПОНУДУ ЗА БРАК ИЛИ МОГУЋНОСТ ЗА ШКОЛОВАЊЕ У ДРУГОЈ ЗЕМЉИ, ГРАДУ И СЛ.

КАКО ТРГОВЦИ ВРБУЈУ ЖРТВЕ?

- **ОГЛАСА ЗА ПОСАО** НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА, ИНТЕРНЕТУ, НОВИНАМА... ПОСЛОВИ КОЈИ СЕ НУДЕ У ОГЛАСИМА СУ ОПИСАНИ КАО ПРИМАМЉИВИЈИ, БОЉЕ ПЛАЋЕНИ И ОМОГУЋУЈУ БОЉЕ УСЛОВЕ РАДА НЕГО У ЗЕМЉИ У КОЈОЈ ПОТЕНЦИЈАЛНА ЖРТВА ЖИВИ (ЧУВАЊЕ ДЕЦЕ, МАНЕКЕНСТВО И СЛ.);
- **ПОСЛОВНИХ ПОНУДА** ИЛИ НЕКЕ ДРУГЕ ПОНУДЕ НЕПОСРЕДНО ОД ОСОБА КОЈЕ ЖРТВА ПОЗНАЈЕ ИЛИ У КОЈЕ ИМА ПОВЕРЕЊЕ;
- **ОБМАЊУЈУЋИХ ЕМОТИВНИХ ВЕЗА** – НПР. МЛАДИЋ УЛАЗИ У ПАРТНЕРСКУ ВЕЗУ СА ДЕВОЈКОМ, ЗАДОБИЈА ЊЕНО ПОВЕРЕЊЕ И КАДА ГА СТЕКНЕ ОНИ ОДЛАЗЕ У ДРУГУ ЗЕМЉУ СА ИДЕЈОМ ДА ЋЕ ЗАПОЧЕТИ НОВИ ЖИВОТ;
- **ПРОДАЈЕ ОД СТРАНЕ ПОРОДИЦЕ** - НЕКЕ ПОРОДИЦЕ УСЛЕД СИРОМАШТВА, А НЕКАДА И ВЕРУЈУЋИ ДА ТАКО ОБЕЗБЕЂУЈУ БОЉИ ЖИВОТ ЗА СВОЈУ ДЕЦУ, ПРОДАЈУ ИХ, БЕЗ РАЗМИШЉАЊА ДА ЋЕ ДЕТЕ ПОСТАТИ ЖРТВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА;
- **ОТМИЦЕ** – НИЈЕ ПРЕВИШЕ ЧЕСТ НАЧИН.

КАКО ТРГОВЦИ КОНТРОЛИШУ ЖРТВЕ?

- **ОДУЗИМАЊЕМ ЛИЧНИХ ДОКУМЕНАТА** У ПУТУ ИЛИ КАД СТИГНУ НА ОДРЕДИШТЕ (НЕПОЗНАТО МЕСТО У ЗЕМЉИ У КОЈОЈ ЖИВИ ЖРТВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ИЛИ У ДРУГОЈ СТРАНОЈ ЗЕМЉИ).
- **ПРЕТЊОМ НАСИЉЕМ**, УЦЕЊИВАЊЕМ И МАНИПУЛАЦИЈОМ – (ФИЗИЧКО НАСИЉЕ, ПСИХОЛОШКО, СЕКСУАЛНО И СЛ. ПРЕТЊЕ, УЦЕНЕ, МАНИПУЛАЦИЈА СУ ЧЕСТО УСМЕРЕНЕ И КА ПОРОДИЦИ И БЛИСКИМ ОСОБАМА ЖРТВЕ).
- **ИЗОЛАЦИЈОМ** – ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ЧЕСТО СУ ЗАКЉУЧАНЕ У СТАНОВИМА, КУЋАМА ИЛИ ПОДРУМИМА И ПОД СТАЛНИМ СУ НАДЗОРОМ ТРГОВЦА ЉУДИМА. ПРАТИ СЕ СВАКИ КОРАК, ИЗЛАЗАК ЖРТВЕ, НЕ ДОЗВОЉАВА ИМ СЕ ДА СТУПАЈУ У КОНТАКТ СА НЕПОЗНАТИМ ЉУДИМА БЕЗ ПРИСУСТВА ОСОБЕ КОЈА ИХ КОНТРОЛИШЕ.
- **ДУЖНИЧКО РОПСТВО** – ТРГОВЦИ ЉУДИМА ЧЕСТО САОПШТАВАЈУ ЖРТВАМА КАКО СУ ОНИ СНОСИЛИ ТРОШКОВЕ ДОЛАСКА НА ОДРЕДИШТЕ И ДА ЖРТВА МОЖЕ ДА ОДЕ САМО УКОЛИКО ВРАТИ ДУГ БАВЕЋИ СЕ ПРОСТИТУЦИЈОМ, ПРОСЈЕЧЕЊЕМ И СЛ.
- **ОДВОЂЕЊЕМ ИЗ ЗЕМЉЕ** У ДРУГУ СТРАНУ ЗЕМЉУ (НЕПОЗНАТА ЗЕМЉА, НЕПОЗНАВАЊЕ ЈЕЗИКА И ПРАВА КОЈА ИМАЈУ).

КО СУ ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА?

- **БИЛО КО МОЖЕ ПОСТАТИ ЖРТВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА**, БЕЗ ОБЗИРА НА ПОЛ, УЗРАСТ, ПОРЕКЛО, ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ СТАТУС, ОБРАЗОВАЊЕ И ДРУГА ЛИЧНА СВОЈСТВА.
- **ДЕЦА** СВАКАКО **ПРЕДСТАВЉАЈУ НАЈРАЊИВИЈУ ГРУПУ** ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА И НАЈЧЕШЋЕ СУ ПРИНУЂЕНИ НА СЕКСУАЛНУ ЕКСПЛОАТАЦИЈУ, ПРОШЊУ, ПРИНУДНИ РАД, ПРИНУДНЕ БРАКОВЕ И ДР.

ПОСЛЕДИЦЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

ТРГОВИНА ЉУДИМА ПРЕДСТАВЉА ТРАУМУ ЗА ДЕТЕ И ОСТАВЉА ПОСЛЕДИЦЕ НА ПСИХИЧКИ, ФИЗИЧКИ И МОРАЛНИ РАЗВОЈ. **ИЗЛОЖЕНОСТ СТРЕСУ/ТРАУМИ** ДОВОДИ ДО **ПРОМЕНА:**

- У **ОДНОСИМА СА ДРУГИМА** (ДЕЦА СУ НЕПОВЕРЉИВА ПРЕМА ДРУГИМА И НЕ МОГУ ДА УСПОСТАВЕ СТАБИЛНЕ ЕМОТИВНЕ ОДНОСЕ СА ЉУДИМА ИЗ ОКРУЖЕЊА)
- У **ЕМОЦИОНАЛНИМ РЕАКЦИЈАМА** (НАПАДИ БЕСА, ТУГЕ, СТРАХА)
- **СЛИКЕ О СЕБИ И ПЕРСПЕКТИВЕ БУДУЋНОСТИ** (НАРУШЕНО САМОПОШТОВАЊЕ, САМОПОУЗДАЊЕ И ОСЕЋАЈ СОПСТВЕНЕ ВРЕДНОСТИ)
- **ЗДРАВЉА** (ИЗЛОЖЕНОСТ СТРЕСУ И ТРАУМИ ДОВОДИ ДО НАРУШАВАЊА ФИЗИЧКОГ И МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА)
- У **МИШЉЕЊУ/КОГНИЦИЈИ** (ТЕШКОЋЕ У КОНЦЕНТРАЦИЈИ, ПАМЋЕЊУ, УЧЕЊУ..)
- У **ПОНАШАЊУ** (БУРНЕ РЕАКЦИЈЕ НА МАЊЕ СТРЕСНЕ ДОГАЂАЈЕ)

МРЕЖА ПОДРШКЕ

ИНСТИТУЦИЈЕ КОЈЕ ПОСТОЈЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ СА КОЈИМА УСТАНОВЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА САРАЂУЈУ:

- ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД,
- ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА,
- ВИСОКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО,
- ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ ЖРТАВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА
- НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ БАВЕ ЗАШТИТОМ ОД ТРГОВИНЕ ЉУДИМА: АСТРА И АТИНА